

Nukissiorfiit

Revisionsprotokollat til årsregnskab 2015

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Revision af årsregnskabet	252
1.1 Årsregnskabet	252
1.2 Risikovurdering og revisionsstrategi	252
1.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller	252
1.3.1 Manglende funktionsadskillelse	253
1.3.2 Implementering af nyt ERP-system	254
1.3.3 Controller-afdelingen	254
1.3.4 Omsætning	255
1.3.5 Personaleomkostninger	255
1.3.6 Materielle anlægsaktiver	256
1.3.7 Varebeholdninger	256
1.3.8 Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	256
1.3.9 Likvider	257
1.3.10 Leverandører af varer og tjenesteydelser	257
1.3.11 Generelle it-kontroller	258
1.3.12 Drøftelser med direktionen om risikoen for besvigelser	259
1.4 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsregnskabet	259
1.4.1 Erstatning for opførelse af nyt elværk i Upernavik	259
2. Kommentarer til årsregnskabet	259
2.1 Resultatopgørelsen og driftstilskud	260
2.1.1 Nettoomsætning	260
2.2 Balancen	260
2.2.1 Materielle og immaterielle anlægsaktiver	260
2.2.2 Varebeholdninger	261
2.2.3 Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	261
2.2.4 Egenkapital	262
3. Øvrige oplysninger	262
3.1 Ledelsens regnskabserklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	262
3.2 Rådgivnings- og assistanceopgaver	262
3.3 Forsikringsforhold	262
4. Konklusion på den udførte revision	263
5. Revisionens formål og omfang samt ansvarsfordeling	263

Deloitte

251

6. Erklæring

263

Revisionsprotokollat til årsregnskab 2015

1. Revision af årsregnskabet

1.1 Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af ledelsen aflagte årsregnskab for 2015 for Nukissiorfiit. Årsregnskabet udviser følgende:

	<u>2015</u> <u>t.kr.</u>	<u>2014</u> <u>t.kr.</u>
Resultat	(23.198)	(52.671)
Aktiver	4.835.175	4.948.499
Egenkapital	2.993.431	2.980.402

1.2 Risikovurdering og revisionsstrategi

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte forretningsmæssige og administrative områder, der er af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med virksomhedens ledelse og vores kendskab til virksomhedens aktiviteter og forhold i øvrigt har vi i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen identificeret de områder, hvor der vurderes at være størst risiko for væsentlige fejl i årsregnskabet.

Revisionen har som følge heraf primært været fokuseret på følgende risikofyldte regnskabelementer og områder, der bl.a. indeholder elementer af regnskabsmæssige skøn ved indregning og måling af aktiver og forpligtelser i årsregnskabet:

- Omsætning
- Materielle anlægsaktiver
- Varebeholdninger
- Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser

På øvrige områder er risikoen for fejl i årsregnskabet vurderet som normal, og revisionens omfang har derfor været mindre.

1.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller

Revisionen har endvidere omfattet en vurdering af, om virksomhedens rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt. Formålet hermed er at påse, om der forefindes korrekte, troværdige og rettidige bogholderiregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen.

Vi har vurderet virksomhedens forretningsgange og interne kontroller, herunder særligt inden for følgende risikofyldte områder:

- Omsætning
- Personaleomkostninger
- Materielle anlægsaktiver
- Varebeholdninger
- Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser
- Likvider
- Leverandører af varer og tjenesteydelser

Det er vores opfattelse, at de gennemgåede forretningsgange og kontrolforanstaltninger under hensyntagen til virksomhedens opgaver og størrelse opfylder de forventninger, der kan stilles til disponering, godkendelse, registrering og betaling.

Som led i revisionen af Nukissiorfiit har vi endvidere revideret den del af de generelle it-kontroller, som vi vurderer relevante for aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, og som er i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige krav.

1.3.1 Manglende funktionsadskillelse

Virksomhedens har en størrelse, der muliggør, at der etableres en reel funktionsadskillelse mellem disponerende, registrerende og kontrollerende funktioner i virksomheden.

I revisionsprotokollatet for 2014 side 223 anførte vi følgende vedrørende manglende funktionsadskillelse:

” I forbindelse med revisionen i årets løb sendte vi den 17. december 2014 et management letter, hvor vi redegjorde for manglende funktionsadskillelse i debitor- og faktureringsafdelingen, idet de to afdelinger udveksler medarbejdere ved behov.

Disse forhold forøger risikoen for fejl som følge af tilsigtede eller utilsigtede handlinger eller mangler.

Vi anbefaler, at der indføres reel funktionsadskillelse i virksomheden.

Vi kan oplyse, at vi ikke har afdækket faktiske besvigelser eller indikationer herpå i forbindelse med vores revision af omsætningen. Vi skal dog præcisere, at vores revision ikke udføres med henblik på at afdække besvigelser, og at ansvaret herfor påhviler ledelsen. ”

Vi har fulgt op på den manglende funktionsadskillelse har konstateret, at funktionsadskillelsen er indført i forbindelse med implementeringen af det nye økonomisystem i årets løb.

1.3.2 Implementering af nyt ERP-system

Virksomheden har implementeret et nyt ERP-system i årets løb. Implementeringen har overordnet set medført, at virksomhedens normale procedurer og interne kontroller ikke har fungeret effektivt hele året.

Vi har som følge heraf gennemgået de manuelle kontroller, der har været udført for at kompensere for de manglende løbende kontroller. Det er vores opfattelse, at de manuelle kontroller har været udført uden unødigt forsinkelse på alle væsentlige områder. Dog har afstemninger af virksomhedens lønninger været unødigt forsinket, hvilket har øget risikoen for fejl i de udbetalte og/eller indberettede lønninger. De manglende afstemninger af lønområdet er foretaget i forbindelse med udarbejdelsen af årsregnskabet. Der er i den forbindelse ikke identificeret væsentlige fejl.

Vi vurderer, at de kompenserende manuelle kontroller har været passende designet. De gennemførte kontroller afdækkede bl.a. større bogføringsfejl på såvel omsætning som varelager som følge af fejlop-sætninger i det nye økonomisystem. Vi har påset, at kilden til de identificerede fejl er blevet afdækket, og at der er foretaget passende opfølgning herpå med henblik på at forebygge, at lignende fejl gentager sig. Det er således vores vurdering, at økonomisystemet fremadrettet vil kunne understøtte virksomhedens procedurer og interne kontroller effektivt og således danne grundlag for udarbejdelsen af et retvisende regnskab.

1.3.3 Controllerafdelingen

Vores revision er udført i tilknytning til den kontrol, der er udført af virksomhedens controllerafdeling.

Vi har påset, at controllerne har udført relevante kontroller i overensstemmelse med ledelsens anvisninger. Vi har, dels i årets løb og dels i forbindelse med revisionen af årsregnskabet, gennemgået de af controllerafdelingen udarbejdede rapporter og øvrigt materiale, der er udarbejdet som dokumentation til årsregnskabet.

Vores revision af virksomhedens forretningsgange og interne kontroller har afdækket, at der som følge af overgangen til et nyt økonomisystem er sket en række ændringer i de procedurer og kontroller, der bør gennemføres for at sikre en løbende kvalitetssikring af den økonomiske rapportering. Vi har fået forelagt opdaterede forretningsgange på områder, hvor der er sket væsentlige ændringer, samt rapportering omkring fundne svagheder i interne kontroller og økonomisystemets opsætning i årets løb.

Beskrivelsen af de gennemførte ændringer i procedurer og interne kontroller er ikke i alle tilfælde fuldt ud opdateret i de nedskrevne, godkendte og for medarbejderne tilgængelige forretningsgange. Vi anbefaler, at det prioriteres at få opdateret alle virksomhedens forretningsgange på NukiDok.

Vi har ved revisionens begyndelse fået forelagt et regnskabsudkast med tilhørende afstemninger og specifikationer for alle regnskabsposter. De forelagte afstemninger og specifikationer har været af høj kvalitet.

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at controller-afdelingen som ventet har bidraget til, at der kan aflægges et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation.

1.3.4 Omsætning

Vi har gennemgået virksomhedens forretningsgange og interne kontroller i relation til omsætningen og har ved stikprøver bl.a. kontrolleret, om der er:

- Forretningsgange og kontroller, der sikrer, at alle automatisk genererede bogføringskladder bogføres
- Kontroller rettet mod manuelle rettelser til den registrerede omsætning
- Om forsyning lukkes ved manglende anmeldelse af forbruger til en måler
- Om der følges behørigt op på målere, der ikke er aflæst den indeværende periode

De interne kontroller på området har ikke været egnede til at sikre, at omsætningen er blevet faktureret i rette periode med nøjagtige beløb hele året. Der er i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet foretaget en række kontroller med henblik på at sikre en retvisende indregning af omsætningen. Vi har i den forbindelse indhentet dokumentation for, at:

- Omsætningen i al væsentlighed er henført til rette periode
- Omsætningen er fuldstændigt registreret på baggrund af foretagne målinger ved brugerne
- Målerens opsætning i økonomisystemet sikrer korrekt klassifikation af omsætningen på forskellige omsætningsarter

Som følge af udfordringer i forbindelse med konverteringen til nyt økonomisystem er der en væsentlig stigning i virksomhedens debitorer omkring årsskiftet.

1.3.5 Personaleomkostninger

Vi har gennemgået virksomhedens forretningsgange og interne kontroller på lønområdet og har ved stikprøver bl.a. kontrolleret:

- Om der foreligger underskrevet ansættelsesbrev på udvalgte personer
- Om ansættelse, indplacering og afskedigelse foretages korrekt og af de dertil bemyndigede

indfører interne kontroller med henblik på at sikre, at der ikke opstår væsentlige periodiseringsfejl i forbindelse med årsregnskabet's aflæggelse.”

Vi har i forbindelse med revisionen af årsregnskabet for 2015 konstateret, at virksomheden har indført passende kontroller på området.

1.3.11 Generelle it-kontroller

Generelle it-kontroller er de kontroller, som ledelsen har etableret i og omkring virksomhedens væsentlige it-platformer med henblik på at opnå en velkontrolleret og sikker it-anvendelse og dermed understøtte en pålidelig databehandling i it-baserede forretningsprocesser.

Som led i revisionen har vi revideret den del af de generelle it-kontroller, som vi vurderer relevante for aflæggelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation og som er i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige krav.

Den samlede revision baseres for en dels vedkommende på relevante interne kontroller i virksomheden samt hos virksomhedens serviceleverandør, herunder både manuelle kontroller og kontroller der automatisk udføres af de brugersystemer, virksomheden og serviceleverandøren anvender, samt en vurdering af de logiske adgangsrettigheder til udførelse af forretningsaktiviteter i økonomisystemet. Revisionen af de generelle it-kontroller har ikke omfattet en vurdering af de automatiske kontroller i de administrative processer.

På baggrund af vores revision af de generelle it-kontroller er vores vurdering, at de generelle it-kontroller i det væsentligste er hensigtsmæssigt tilrettelagt og opretholdt. Vi har dog på enkelte områder konstateret at kontrolmiljøet ikke har været hensigtsmæssigt udformet og opretholdt i perioden. Vi har således følgende væsentlige anbefalinger:

- Virksomheden bør overveje, om der fremadrettet skal modtages en erklæring fra TELE Greenland, dækkende de områder, som TELE Greenland varetager og har driftsansvaret for på vegne af virksomheden.
- Den etablerede brugeradministrationsprocedure bør følges konsekvent i forbindelse med oprettelser, ændringer og nedlæggelse af brugere. I forbindelse med overgangen til nyt økonomisystem er der foretaget en revurdering af brugerne i dette og de rettigheder, de er tildelt for at sikre, der er etableret funktionsadskillelse, samt at ingen brugere har rettigheder, som overstiger deres arbejdsbetingede behov. Vi anbefaler, at virksomheden indfører procedurer for en periodisk revurdering af brugerne og de tildelte rettigheder.
- Adgangen til Nukissiorfiits miljøer bør begrænses således, at udviklere ikke har fuld og uovervåget adgang hertil.

Vi har udarbejdet en detaljeret rapport med vores observationer og anbefalinger fra den foretagne gennemgang.

1.3.12 Drøftelser med direktionen om risikoen for besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt virksomhedens direktion om risikoen for besvigelser. Direktionen har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at virksomheden har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, herunder fejlinformation som følge af regnskabsmanipulation eller misbrug af virksomhedens aktiver. Direktionen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser. Vi skal i denne forbindelse bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

1.4 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsregnskabet

Revisionen har givet anledning til at fremhæve følgende særlige forhold, der er af betydning for ledelsens vurdering af årsregnskabet:

1.4.1 Erstatning for opførsel af nyt elværk i Upernavik

I revisionsprotokollatet for 2014 side 229 beskrev vi den usikkerhed, der var knyttet til værdiansættelsen af tilgodehavende erstatning for opførsel af nyt elværk i Upernavik.

Der er fortsat optaget et tilgodehavende vedrørende erstatningen på 5.708 t.kr. indregnet under andre tilgodehavender, idet forsikringsselskabet ikke har foretaget yderligere udbetalinger. Vi har som følge heraf forespurgt til afslutning af sagen og fået forelagt korrespondance herom med forsikringsselskabet. Seneste korrespondance er fra den 24. februar 2016, hvoraf det fremgår, der er enkelte udestående punkter, før sagen vil blive endeligt afsluttet fra forsikringsselskabets side.

Vi er på baggrund af ovenstående fortsat enige i den regnskabsmæssige behandling af erstatningen og vurderer fortsat, at usikkerheden i værdiansættelsen heraf er uvæsentlig i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet. Vi anser fortsat tilgodehavendet som et kortfristet tilgodehavende.

2. Kommentarer til årsregnskabet

Vi har i forbindelse med årsafslutningen foretaget de analyser, sammenligninger, stikprøvevise undersøgelser og afstemninger af bilagsmaterialet, registreringerne og regnskabsoplysningerne i øvrigt, som vi har fundet nødvendige for at forsyne årsregnskabet og ledelsesberetningen med en revisionspåtegning.

2.1 Resultatopgørelsen og driftstilskud

Årets resultat udgør et underskud på 23.198 t.kr. mod et underskud på 52.671 t.kr. i 2014.

Ledelsen har i ledelsesberetningen redegjort for hovedårsagerne til udviklingen i årets resultat.

2.1.1 Nettoomsætning

Årets nettoomsætning udgør i 2015 852.260 t.kr. mod 825.782 t.kr. i 2014.

Nettoomsætning af el, vand og varme, der udgør 816.681 t.kr. i 2015 mod 788.362 t.kr. i 2014, er revideret ved kontrolbaseret revision. Vi har derudover udført regnskabsanalytisk revision, hvor den bogførte omsætning er sammenholdt med den registrerede afsætning samt de gældende takster for salg af el, vand og varme. De regnskabsanalytiske handlinger er suppleret med kontrol af, at virksomhedens interne kontroller har fungeret effektivt i forhold til at undgå væsentlige fejl i opgørelsen af omsætningen.

Anden nettoomsætning udgør i 2015 35.579 t.kr. mod 37.420 t.kr. i 2014. 43 % af saldoen (mod 41 % i 2014) består af måleleje, som opkræves i forbindelse med opkrævning for el, vand og varme. Indtægter fra gadebelysning, udgør 24 % af saldoen (mod 22 % i 2014), er afstemt til årsopgørelse fra Selvstyret. Øvrig omsætning er revideret ved regnskabsanalytisk revision.

2.2 Balancen

2.2.1 Materielle og immaterielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver udgør pr. 31. december 2015 4.511 mio.kr. mod 4.634 mio.kr. pr. 31. december 2014. Heraf udgjorde 65.710 t.kr. anlæg under opførelse i 2015 mod 22.102 t.kr. i 2014.

Immaterielle anlægsaktiver i form af software udgør pr. 31. december 2015 22.413 t.kr. mod 5.825 t.kr. pr. 31. december 2014. Årets tilgang vedrører virksomhedens nye økonomisystem. Af den samlede tilgang vedrører 1.468 t.kr. interne lønninger.

Vi har gennemgået virksomhedens anlægskartotek og stikprøvevist sammenholdt de registrerede tilgange med underliggende bilag. Desuden har vi påset, at der foretages korrekte afskrivninger efter den valgte regnskabspraksis.

Vi har desuden foretaget en stikprøvevis kontrol af, at der for igangværende projekter forelå en godkendt bevilling, og at det faktiske forbrug ikke overskred denne bevilling, ligesom vi stikprøvevis har kontrolleret, at de allokerede lønninger er allokert i overensstemmelse med timeforbrug og den enkelte medarbejders faktiske timetal. Lønningerne allokeres i enkelte tilfælde på baggrund af et skønnet tidsforbrug. Forholdet vurderes helt uvæsentligt.

Vi har gennemgået ledelsens skøn for, hvilke igangværende projekter der skulle omkostningsføres og hvilke, der skulle aktiveres forud for regnskabsårets afslutning. Herudover har vi gennemgået forudsætningerne for ledelsens vurdering af et eventuelt nedskrivningsbehov på anlægsaktiverne.

Vi er enige i de af ledelsen foretagne skøn.

2.2.2 Varebeholdninger

Varebeholdninger udgør pr. 31. december 2015 75.168 t.kr. mod 91.095 t.kr. pr. 31. december 2014. Faldet i varebeholdninger skyldes primært en nedskrivning af værdien på varelagre i forbindelse med regnskabsafslutningen. Vi har gennemgået forudsætningerne for det foretagne skøn og er enige i den regnskabsmæssige behandling heraf.

Vi har kontrolleret, at alle lokationer har indsendt lagerkladder og pejlinger på deres oliebeholdninger, ligesom vi har gennemgået de rapporter, controller-afdelingen har udarbejdet efter årets fysiske lagerkontroller og fulgt op på disse.

Vi har kontrolleret, at værdiansættelsen af varebeholdninger foretages til kostpris, og at varer først lagerføres, når der er attesteret for modtagelsen af varen.

Virksomheden har som del af den almindelige løbende vurdering af varelagernes værdi nedskrevet varelagre med 1.486 t.kr. mod 460 t.kr. i 2014. Det er vores vurdering, at virksomheden i regnskabsåret har foretaget løbende vurderingerne af ukurante beholdninger.

I overensstemmelse med de interne forretningsgange for indikationer på værdiforringelser af varelageret, suppleres den løbende vurdering af nedskrivningsbehovet med en gennemgang af de anvendte forudsætninger forud for den endelige værdiansættelse i regnskabet. Denne gennemgang gav anledning til en yderligere nedskrivning af varelagrene på 10 mio. kr., som svarer til ledelsens bedste skøn.

Vi anbefaler, at virksomheden fremover foretager hyppigere vurderinger af lagerværdien, således at omfanget af springvise nedskrivninger minimeres.

Virksomheden har i alt nedskrevet varelagre med 11,5 mio.kr. i 2015. Vi har som beskrevet ovenfor gennemgået ledelsens vurdering af nedskrivningsbehov på varelagre og er enige i, at der ikke er indikationer på yderligere nedskrivningsbehov.

2.2.3 Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser

Vi har foretaget en gennemgang af tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser, der pr. 31. december 2015 udgør 181.530 t.kr. mod 122.017 t.kr. pr. 31. december 2014. Heraf er der i 2015 hensat 7,0

mio.kr. til tab på debitorerne mod 5,8 mio.kr. i 2014. Stigningen i debitorerne skyldes i al væsentlighed udfordringer i forbindelse med overgangen til nyt økonomisystem.

Vi har kontrolleret, at der er kontinuitet i de valgte hensættelsesprincipper, ligesom vi stikprøvevist har kontrolleret, at debitorer har foretaget indbetaling af de skyldige beløb efter regnskabsårets afslutning.

Vi kan på baggrund af vores gennemgang tilslutte os de i årsregnskabet foretagne værdiansættelser.

2.2.4 Egenkapital

Virksomhedens egenkapital udgør pr. 31. december 2015 2.993.431 t.kr. mod 2.980.402 t.kr. i 2014.

Årets ændring af egenkapitalen består dels af årets underskud og dels af tilskud fra Landskassen i form af årets anlægstilskud på 1.806 t.kr. og årets nettobevilling på 34.421 t.kr. Tilskud fra Landskassen er afstemt til årsopgørelse fra Selvstyret.

Årets anlægstilskud kunne maksimalt udgøre 2.000 t.kr., jf. Finanslovsbevillingen for området. Vi har stikprøvevist kontrolleret, at anlægstilskuddet er anvendt i overensstemmelse med den givne bevilling.

3. Øvrige oplysninger

3.1 Ledelsens regnskaberklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har ledelsen afgivet en regnskaberklæring over for os vedrørende årsregnskabet for 2015.

Alle fejl, konstateret under revisionen, er rettet.

3.2 Rådgivnings- og assistanceopgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsprotokollat fra den 9. marts 2015 har vi udført følgende opgaver for virksomheden:

- Revision af fordelingsregnskabet for 2015
- Revision af et anlægsregnskab
- Workshop om afstemninger

3.3 Forsikringsforhold

Virksomheden er en del af Selvstyrets forsikringsprogram.

4. Konklusion på den udførte revision

Hvis ledelsen godkender årsregnskabet i den foreliggende form, vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger.

5. Revisionens formål og omfang samt ansvarsfordeling

I vores tiltrædelsesprotokollat af 9. marts 2015 er revisionens formål, omfang og udførelse, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mellem ledelse og revisor beskrevet. Vi skal henvise hertil.

6. Erklæring

Ifølge lovgivningen skal vi erklære, at vi opfylder lovgivningens krav til uafhængighed, og at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Nuuk, den 15. marts 2016

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft
statsautoriseret revisor

Tiltrådt

Mette Skarregaard Pedersen
Departementschef

Michael Pedersen
Energidirektør

